

Vím, že tobě se daří docela dobře. Slyšel jsem, že ses nechal vyfotografovat, tak kdyby ti nějaká fotografie zůstala, rád bych si ji vzal s sebou. Taky za tebou byl Tatínek, vid'? Mluvil jsi s ním o mně? Podpořil jsi mé rozhodnutí? Spoléhám na tebe.

Budu tě potřebovat jako vždycky, Theo.

Tady jsou teď na mě všichni moc hodní. Dokonce ani pan Pippo se na mě nemračí. A pan Tersteeg mi poskytuje spoustu dobrých rad, jako bych se chystal na konec světa. Jména těch „mých mazalů“ už umím z paměti.

Ani si neumíš představit, s kolika přáteli se musím rozloučit. Ani jsem nevěděl, že jich mám tolik.

Ale můj odchod z Haagu se už blíží.

Tak vzhůru do Londýna. Na nové obzory.

Tvůj milující Vincent.

4.

Moje adresa:

Care of Messrs Goupil & Co.,

17 Southampton street, Strand, London.

Od domku, kde jsem si pronajal pokojík, je to do práce skoro tři čtvrtě hodiny. Nevadí mi to. Kráčím podél Temže, která je měňavá s každou změnou počasí, pak musím přejít Westminsterský most, minout parlament a Westminsterské opatství a pak dojít do Southampton street ve čtvrti Strand.

Zmáčknout kliku a vejít.

Tady není to sametové pološero jako v Haagu. Visí tu sice tlusté závěsy a spousta obrazů a kroky na zemi tlumí tlusté koberce, ale i tak mi to tady připadá trochu neosobní. Mé místo je až v poslední, třetí místnosti. V té první se prodávají Turnerovy a Millaisovy obrazy, kopie velkých holandských malířů, jako třeba Rembrandtův portrét *Sophie* nebo *Přísahy*

Claudia Civila, ale obě kopie jsou nepovedené a zatím o ně nikdo neprojevil zájem. Zato na kopii Milletova *Večerního klekání* se nemůžu vynadívát, ta má ducha a čiší z ní poezie. Škoda, že u nás v galerii nevydrží dlouho. Když vidím, jak si ji odnáší mladík v módním oblečení a s nadtým výrazem v obličeji, je mi skoro do pláče.

Bude se mi po prostotě Milletova obrazu stýskat. Ale mám ho pevně uložený v paměti. Stejně jako *Rozsévače*.

V druhé místnosti se prodávají litografie a rytiny. Teprve ta třetí je určena fotografiím a kalotypiím. William Fox Talbot posunul vynález dvou Francouzů do stadia komerce. Londýňané se ke Goupilovi hrnou ze všech koutů, aby si domů pořídili první fotografické skvosty. Tady se o prodej starám já.

Místnost už nemá takovou důstojnost jako ostatní dvě. Ze všeho nejvíce se podobá obyčejnému obchodu.

O práci mám celý den postaráno.

Začínám před devátou a končím v šest. Obsluhuji snoby, kteří nemají o umění vůbec ponětí. Někdy mi jejich ksichty splývají v jeden, zamračенý, nafoukaný a samolibý. Vidím, jak špulí rty, jak s tlustou paničkou probírá nesmysly a jak si po hodině odnáší domů samý brak.

„Tenhle pes má mordu jako ty, miláčku.“

„Tahle babizna se podobá tobě, zlato. Koupíme ji?“

„Ten trpaslík vypadá jako váš syn, pane.“

Jak se cítím?

Theovi píšu:

Mně se zde zatím daří dobře, mám útulný domov a je pro mne velkým požítkem pozorovat Londýn a anglický způsob života, tak jako samotné Angličany. A pak tu mám přírodu a umění a poezii, a kdyby mi to nestačilo, co by mi pak mělo stačit!

Dnes jsem prodal dvacet fotografií, kopie první barevné fotografie, Maxwellovy *Stužky*, jde na dračku.